

Betygssystem och betygsskalor med anledning av Bolognaprocessen

Arbetsgruppen för lärandemål, betyg och moduler¹ har fått i uppdrag av rektor att värdera konsekvenserna för studentrekrytering och för GU-studenters framtida Europa-orientering om GU tillämpar respektive inte tillämpar en sjugradig, målrelaterad betygsskala. Arbetsgruppen har tolkat uppdraget så att vi har belyst fördelar och nackdelar med olika betygssystem och betygsskalor ur såväl praktiska, pedagogiska som juridiska synvinklar. Rapporten avslutas med förslag till beslut angående betygssystem och betygsskalor för Göteborgs universitet.

Bakgrund

I utredningen *Högre utbildning i utveckling – Bolognaprocessen i svensk belysning* finns förslag om att betygsskalan i ECTS skulle införas som huvudalternativ i högskoleförordningen, dock med förbehållet att den skall tillämpas i ett målrelaterat betygssystem. Utredningen föreslog också att alla studenter skulle ha rätt att få betyg enligt ECTS-skalan, oavsett vilken betygsskala som högskolan föreskriver (förutsatt att studenten begär detta inom utsatt tid). I propositionen *Ny värld – ny högskola* valde dock regeringen att inte följa utredningens förslag, utan bibehöll nuvarande bestämmelser i högskoleförordningen. Där sägs att betygen underkänd, godkänd och väl godkänd skall användas om inte högskolan föreskriver att annat betygssystem och betygsskala skall tillämpas. Därmed lämnar regeringen öppet för de lärosäten som så önskar att övergå till ett annat betygssystem eller betygsskala. Högskoleverket rekommenderar att ECTS-betyg anges i Diploma Supplements i de fall högskolan tillämpar denna betygsskala.

I denna rapport definieras begreppet *betygssystem* som huruvida studenterna bedöms utifrån mål (målrelaterat) eller jämförs med varandra (relativt). Till ett betygssystem kopplas en *betygsskala*, och det finns olika betygsskalor. Betygsskalor anger antalet betygssteg och benämningen för respektive betygssteg. Det betygssteg som tilldelas en enskild student är studentens betyg. En students betyg bestäms av en examinator (HF 6 kap. 18 §), som även beslutar om rättelse och omprövning av betygsbeslutet (HF 6 kap. 23 §). Ett examinationsbeslut är ett myndighetsbeslut.

Sveriges utgångsläge för ECTS-skalan skiljer sig från många andra länders inom Bolognaprocessen.² Hur ser då andra länders betygsskalor ut? De använder sig generellt av en mer fingraderad betygsskala än Sverige. För samtliga andra länder som deltar i processen innebär alltså den sjugradiga skalan en reduktion av antalet betygssteg.

¹ I arbetsgruppen ingår Lars Gunnarsson (ordförande, UFN), Catharina Langendorf (sekreterare), Angelica Schneider-Larsson (UB), Anna Fernlund (GUS), Anna Nordling (HFN), Claes Alexandersson (UPC), Evelyn Hermansson (SA), Kristina Ullgren (GF), Magnus Karlsteen (NFN), Marie Lumsden (HHFN), Stina Edqvist (SFN), Thomas Lundqvist (IT), Ulf Dalnäs (KFN) och Ulla Runesson (UFL).

² Texten i detta och kommande stycke, samt tabellen, är hämtad från Anna Nordling *ECTS – att sätta eller översätta betyg. Perspektiv på förslaget till ett nytt betygssystem* (2004).

Tabell 1. Betygsskalor i europeiska länder

	A	B	C	D	E	Fx/F
Belgien	19,20	17,18	14-16	11-13	10	7-9
Danmark	13	10-11	8,9	7	6	0,3,5
Finland	3	2½	2	1½	1	-
Frankrike	16	-	13, 14	12	10	7-9
Grekland	10	8,9	7	6	5	2,3,4
Italien	30 lode	30	27-29	25,26	18-24	17 & lägre
Portugal	19,20	17,18	14-16	12,13	10,11	1,9
Spanien	Mhonor	Sobresaliente	Notable	Notable	Aprobado	Suspenso
Storbrit.	1	upper 2nd	upper 2nd	lower 2nd	3rd pass	fail
Sverige	VG	VG	G	G	G	U
Tyskland	1	1-	2-, 2, 2+	3-, 3, 3+	4-, 4, 4+	5,6
USA	A	A-/B+	B	C+	C	F

Det kan vara lägligt att redovisa något exempel på betygstolkning med ECTS som hjälpmedel: En italiensk student examineras på en fransk högskola och erhåller betyget 13 på en betygsskala upp till 20. På denna franska högskola är betyget 13 lika med ett ”bra” resultat som kan översättas till ECTS-betyget C. I det administrativa registret över studiemeriter kommer båda betygen, 13 och ECTS-betyget C, att registreras. I Portugal har betygsskalan 20 steg. Allt under 10 är underkänt. Den typiske studenten får ett betyg på stegen 10 till 14; en mycket bra student kan få ett av betygen 15 eller 16. En lysande student kan få ett ännu högre betyg. Ungefär som i Belgien, alltså.

Diskussionen om vilket betygssystem och vilken betygsskala som bör användas pågår för fullt på svenska universitet och högskolor, men många har inte tagit definitiv ställning i frågan, enligt den sammanställning som Uppsala universitet gjorde i mars 2006³. Handelshögskolan i Stockholm har beslutat att övergå till ECTS-skalan (som är relativ), medan högskolan i Gävle, KTH och Stockholms universitet har beslutat att införa en sjugradig, målrelaterad betygsskala. Högskolan Kristianstad och Lunds universitet vill använda ECTS som en översättningsskala för sina studenter, medan Högskolan i Jönköping ger alla sina studenter både svenska betyg och betyg enligt ECTS. Växjö och Örebro universitet planerar att behålla den svenska betygsskalan, utom för utbytesstudenter. På Malmö högskola används olika betygsskalor i olika utbildningar, och Karolinska institutet kommer att ange den svenska betygsskalan som huvudalternativ, men samtidigt möjliggöra för utbildningsprogram att använda antingen tvågradig eller sjugradig betygsskala istället. Den nationella samordningsgraden förefaller låg, och vi kan räkna med att olika lärosäten i Sverige kommer att ha olika betygsskalor, och även olika betygssystem, framöver.

Redan idag används olika betygsskalor vid Göteborg universitet, vilket speglar skilda ämnestraditioner. Enligt Ladok är de skalor som brukas idag:

- UG Betygen U och G

(tvågradig, har tidigare krävt dispens från rektor, sedan senaste styrelsesammanträdet är dispensbeslut delegerade till fakultetsnämnds nivå)

- UM Betygen U, B, BA och AB

(fyrgradig, t.ex. inom juridik)

- UV Betygen U, G och VG

(tregradig, defaultvärde, föreskrivet i högskoleförordningen).

³ Henriksson, Ann-Sofie, m fl, 2006

Tre möjliga kombinationer av betygsskalor och betygssystem

Vid diskussion i arbetsgruppen för lärandemål, betyg och moduler har två möjliga betygssystem med tre möjliga betygsskalor utkristalliserat sig. I ett målrelaterat betygssystem finns förslaget att antingen behålla den nuvarande betygsskalan VG-G-U eller att gå över till en månggradig betygsskala. I ett relativt betygssystem finns förslaget att införa den månggradiga ECTS-skalan. Något av dessa tre alternativ bör vara huvudalternativ vid Göteborgs universitet och för- och nackdelar med dem presenteras nedan. Möjlighet till dubbla betygsskalor inom Göteborgs universitet, undantag från huvudregeln och kompletterande betyg diskuteras därefter.

1. Målrelaterat betygssystem med fågradig betygsskala d.v.s. nuvarande betygssystem och betygsskala (VG-G-U)

Den första möjligheten är att behålla rådande betygssystem med nuvarande betygsskala med underkänd, godkänd och väl godkänd. Fördelarna är inte bara att den är välkänd för lärarna, utan också att pedagogisk forskning visar negativa effekter på inläring när flergradiga betygsskalor används, särskilt när de förekommer inom ett relativt betygssystem.⁴ Med negativa effekter avses att examinationerna, som vi länge vetat styr studenternas lärande⁵, tenderar att utformas så att fragmentarisk kunskap och icke förståelseinriktade studier uppmuntras⁶. Ett målrelaterat betygssystem gynnar samarbete studenterna emellan då det inte föreligger någon konkurrens om de högre betygen. De positiva pedagogiska konsekvenserna förstärks av ett målrelaterat betygssystem med få betygssteg, som även det gynnar helhetsorienterat och självständigt arbete. Dessutom hävdar en del att fågradiga betygsskalor är mer rättvisande gentemot studenterna, eftersom studenternas prestationer kan vara svårbedömda med vissa examinationsformer, och detaljerade betyg blir då missvisande.

Det finns även nackdelar med att behålla den nuvarande svenska betygsskalan. Eftersom den är fågradig och icke-numerisk, är den inte direkt jämförbar med betygsskalorna i övriga Bologna-länder, och dessutom svår att jämföra med ECTS sjugradiga betygsskala. Svenska studenter riskerar därför att missgynnas internationellt vid antagning till vidare utbildning och ansökningar om arbete, eftersom det inte går att utläsa hur väl de presterat. Även på hemmaplan kan lärare och studenter uppleva det som en nackdel att spännvidden i varje betygsgrupp blir så stor att prestationerna inom gruppen inte är jämförbara (exempelvis ett svagt och ett starkt G), vilket kan upplevas som orättvist och minska studenternas ansträngningar.

2. Målrelaterat betygssystem med månggradig betygsskala

Den andra möjligheten är att införa ett målrelaterat betygssystem med en månggradig betygsskala. Den blir då inte direkt jämförbar med ECTS betygsskala, eftersom den är målrelaterad och eventuellt har fler betygssteg, men överföring av betyg till ECTS-skalan underlättas.

De största invändningarna mot en månggradig betygsskala är den riskerar att få negativa konsekvenser för pedagogiken. För att kunna betygsätta studenterna finns en risk att examinatorn i högre utsträckning använder examinationsformer som premierar detaljkunskap mer än förståelse, kommunikation och samarbete, det vill säga salstentamina riskerar att öka på bekostnad av seminarier och laborationer. Om lärandemålen formuleras på ett genomtänkt

⁴ Frejes, A m fl, juni 2006

⁵ Miller och Parlett, 1974

⁶ Dahlgren och Fejes, 2005

sätt, bör dock en sådan negativ effekt kunna undvikas, menar andra. I kurser där detaljkunskap kan vara av underordnad betydelse, exempelvis konstnärliga kurser, praktikkurser och kurser i etik och värderingsförmåga, kan det vara mycket svårt att sätta betyg enligt en månggradig skala. I Sverige finns en tradition av fågradiga betygsskalor, och i vissa utbildningar enbart godkänt och underkänt. Det finns också en risk att månggradiga betygsskalor motverkar samarbete studenter emellan, eftersom de kan upplevas som relativa i den mån betygen används som urvalsinstrument till vidare utbildning eller arbete. Samtidigt finns en möjlighet att en månggradig betygsskala stimulerar studenter att anstränga sig mer, eftersom deras prestation blir tydligare med fler betygssteg.

En fråga där det finns olika uppfattningar är om rättssäkerheten för studenter ökar eller minskar med en månggradig betygsskala. Vissa menar att godtycket minskar, eftersom det betyget bättre svarar mot studentens prestation, och att betygen därför upplevs som mer rättvisa för studenterna. Andra menar att sannolikheten för felaktiga betyg ökar, men att konsekvenserna av felen minskar med fler betygssteg. Åter andra pekar på en ökad arbetsbelastning för lärare för att bibehålla rättssäkerheten, dels för att initialt klara omställningen, dels för att ta fram betygskriterier för samtliga betygssteg och dels för att genomföra examinationer som ger tillräckligt bra underlag för en rättssäker bedömning, särskilt som fler studenter kommer att befinna sig i gränzonen mellan olika betyg.

En månggradig betygsskala kan även få praktiska konsekvenser. Om betyg ska användas som urvalsinstrument vid antagning till den avancerade nivån, underlättar det om betygsskalan är månggradig. Å andra sidan finns en risk att studietiderna förlängs för att studenter inte vill tentera om de inte är säkra på att få höga betyg. Stressen för studenter kan öka med en månggradig betygsskala. Dessutom finns en risk för att nivån för godkänt på kurser sänks när det blir lättare att synliggöra brister hos studenter genom att ge låga betyg.

Om man inför en månggradig betygsskala, måste man ta ställning till hur många betygssteg den bör innefatta – det behöver inte vara just sju, som diskuterats i samband med ECTS, men den bör helst omfatta minst fem grader av godkänt. Ett förslag är att använda en sjugradig skala, med två grader av underkänt, för att lätt kunna överföra detta till ECTS. Dessutom menar en del lärare att de redan i praktiken använder en sjugradig betygsskala genom att lägga plus och minus till betygen. Det innebär dock en risk att den ordinarie betygssättningen styrs av den kommande överföringen, och att den målrelaterade skalan därför uppfattas som relativ av studenter och lärare. Det finns inget som säger att studenter i ett målrelaterat betygssystem skulle fördela sig enligt normalfördelningskurvan som finns i ECTS. Det kan därför vara lämpligt att inte använda sju betygssteg för att förhindra att betygssättningen sker på felaktiga grunder.

Ytterligare en fråga att ta ställning till är benämningen av betygsstegen, rimligtvis i form av omdömen (t ex utmärkt, bra, acceptabelt, etc), bokstäver eller siffror. I dagsläget är det bara Sverige av Bolognaländerna som inte har numerisk skala (även om den numeriska skalan ibland kompletteras med omdömen även i andra länder). Siffror har fördelen att det går att räkna ut ett medelvärde för betygen på flera kurser, vilket är en fördel i de fall betyg ska användas som urvalsgrund vid vidare studier. Samtidigt finns det matematiska invändningar mot att räkna ut medelvärde på betyg, eftersom betygsskalor är på ordinalskalenivå, oavsett vilken benämning betygsstegen får.

3. Relativt betygssystem med månggradig betygsskala - ECTS-skalan

ECTS-skalan är en relativ rangordningsskala, där de 10 procent bästa studenterna tilldelas betyget A, följande 25 procent tilldelas betyget B, kommande 30 procent C, följande 25 procent D och de sista 10 procenten betyg E (procenttal beräknade utifrån de godkända studenterna). Icke godkända studenter tilldelas betygen FX eller F, beroende på hur mycket mer arbete som återstår till godkäntnivån (FX är det högre betyget). Enligt *ECTS Users' Guide* är den inte avsedd att ersätta nationella betygssystem⁷, men det har i Sverige föreslagits att så ska ske i samband med Bologna-processen, vilket gör skalan till ett tredje, möjligt huvudalternativ. Huvudsakligen har dock den svenska diskussionen rört en målrelaterad tillämpning av ECTS. Eftersom ECTS är betygsskala i ett relativt system, bör dock det svenska förslaget ses som ett förslag på en månggradig, målrelaterad betygsskala (se ovan). I detta avsnitt behandlas för- och nackdelar med ECTS-skalan som en sjugradig betygsskala i ett relativt betygssystem.

För att kunna sätta relativa betyg måste man ta ställning till vilken jämförelsegrupp som ska användas. När relativa betygssystem tidigare användes i grundskola och gymnasium, fanns nationella prov för att bedöma hur enskilda klasser förhöll sig till det nationella genomsnittet. Detta är inte möjligt inom nuvarande svensk högre utbildning, eftersom lärosätena har stor frihet i planeringen av utbildningsutbudet och utbildningar alltså ser olika ut på olika håll. *ECTS Users' Guide* understryker vikten av att jämförelsen sker inom en tillräckligt stor kohort för att relativa betyg ska vara meningsfulla, och menar att 30 godkända studenter kan vara ett minimum. Om kohorterna inte är tillräckligt stora kan man slå samman flera grupper över exempelvis en femårsperiod eller kurser på samma nivå.⁸

Fördelen med ECTS-skalan är att den underlättar jämförelser med andra studenter internationellt utan att man behöver göra extra översättningar av betygen. Risken att svenska studenter missgynnas vid antagning till vidare studier och när de söker arbete i andra länder minskar. Samtidigt är ECTS inte avsedd att ersätta de lokala betygsskalorna, och används inte så i andra länder (endast Norge har infört ECTS-skalan). Jämförbarheten blir också illusorisk, eftersom betygen sätts utifrån olika mål på olika lärosäten.

Det finns även pedagogiska invändningar mot ECTS-skalan. Forskning har visat att studenter lär sig sämre om de betygssätts i ett relativt system. Relativa betyg stämmer också dåligt med tankarna kring lärandemål, där det starkt betonas att det avgörande är om studenten har nått upp till målen för att få godkänt. Det finns risk att samarbetet studenter emellan försämras när de måste tävla om betygen, och att detta leder till en försämrad psykosocial studiemiljö. Vid små jämförelsegrupper finns det stor risk att betygen blir missvisande.

Flera betygsskalor

Som vi har sett ovan, finns idag olika betygsskalor på Göteborg universitet, även om VG-G-U är den vanligaste. Eftersom universitetsstyrelsen 2006-06-08 beslutade att avvikelser från den ordinarie betygsskalan ska vara en fråga för fakultetsnämnderna⁹, är det möjligt att vi kommer att få se en ökad användning av olika betygsskalor på Göteborgs universitet framöver (även om beslutet bygger på att avsteg tills vidare ska betraktas som undantagsfall). Frågan är om detta är önskvärt, och i så fall i vilka lägen.

⁷ *ECTS Users' Guide* s 14

⁸ *ECTS Users' Guide* s 15

⁹ Notera dock att fakultetsnämnder inte har rätt att besluta om avsteg från betygssystem.

I de remissvar som institutioner och fakulteter vid Göteborgs universitet lämnade över utredningen *Högre utbildning i utveckling – Bolognaprocessen i svensk belysning*, kan man utläsa vitt skilda ståndpunkter i frågan om vilken betygsskala som är önskvärd. Företrädesvis professions- och konstnärliga utbildningar vänder sig mot en månggradig betygsskala, medan andra framhäver vikten av att studenter lätt kan röra sig mellan länder. Detta kan spegla att de krav som ställs på betygssystem och betygsskala varierar mellan olika utbildningar, vilket kan vara ett argument för att tillämpa olika betygsskalor. Samtidigt rör sig studenter mellan olika institutioner, fakulteter, ämnen och utbildningar, och det blir mer förvirrande ju fler olika betygsskalor som används (särskilt om de tillhör olika betygssystem). Detta gäller exempelvis lärarstudenter och fristående kurs-studenter. Därför kan det vara önskvärt med en samordning i denna fråga. Ett förslag till betygsskala för Göteborgs universitet återfinns sist i detta dokument.

ECTS-betyg som komplement till ordinarie betyg

I det fall ECTS-skalan inte används som betygsskala, väcks frågan om betyg ska överföras och kompletteras med ett ECTS-betyg. Studenterna erhåller då två betyg. Ett sådant förfarande kan tolkas på två sätt, endera med att varje betyg överförs till ”motsvarande” betygssteg på ECTS-skalan - d.v.s. alla studenter med ett visst betyg, exempelvis G, får motsvarande betyg på ECTS-skalan, exempelvis D - eller genom att varje enskild student bedöms individuellt enligt både den ordinarie betygsskalan och enligt ECTS-skalan. Ett sådant förfarande skulle kunna tolkas såsom att studenten examineras i enlighet med två betygssystem och betygsskalor.

Såsom ovan redovisats måste distinktionen göras mellan att sätta ett betyg på en enskild student och att överföra ett redan satt betyg i annan betygsskala. När en examinator sätter ett betyg, innebär det att han/hon fattar ett myndighetsbeslut mot bakgrund av en enskild students prestation på ett sätt som är reglerat i högskoleförordningen. Att överföra ett betyg till annan betygsskala kan inte utgöra en examination och är därtill inte rättsligt reglerat. En sådan överföring behöver inte göras av examinator, utan kan göras av en annan person (exempelvis institutionssekreterare). Överföringen sker då med hjälp av en ”överföringsmall” och överföringen besitter inte någon egen rättskraft.

Vid en individuell bedömning av en students prestation utgör detta en examination och examinationsbeslut utmynnar i ett betyg. I de fall detta betyg sätts i enlighet med ECTS-skalan kommer detta att utgöra ett nytt myndighetsbeslut, eftersom den enskilde studentens ECTS-betyg inte baseras på någon annan ordinarie bedömning av den enskilde studentens prestation (betyget enligt den ordinarie betygsskalan). Examinator fattar då två examinationsbeslut för varje enskild student (vilket självklart medför ett ökat arbete för examinator). Studenten har sedan rätt att begära omprövning även av det ECTS-betyg som studenten fått, om han/hon inte är nöjd med det. En utförligare diskussion om för- och nackdelar med att använda ECTS-skalan som en ordinarie betygsskala finns på sidorna 4-5. Detta sätt att använda ECTS-skalan är inte i enlighet med *ECTS Users' Guide*, men möjliggör att toppstudenters prestationer kan urskiljas från andra studenters. Juridiskt är det också värt att notera att fakultetsnämnder inte har rätt att fatta beslut om avsteg från betygssystem, och att det därför är universitetsstyrelsen eller rektor som beslutar om denna modell ska kunna införas ens i begränsad skala.

Det är förstås lättare att göra en överföring till ECTS-skalan från en månggradig betygsskala än från dagens tregradiga. Med en månggradig betygsskala kan man lätt jämföra utfallet i betygsfördelning på en kurs med ECTS-normen. En möjlighet är dock att undersöka

fördelningen av dagens betyg, och utifrån fördelningen göra en överföringsmall till ECTS, t.ex. genom att översätta VG till A, B eller rent av AB (förutsatt att ca 35 procent av studenterna inom jämförelsegruppen får betyget VG). För att kunna göra en överföringsmall krävs klart definierade jämförelsegrupper inom vilka fördelningen av betygen kan jämföras (för utförligare diskussion om jämförelsegrupper, se s 5) Enligt *ECTS Users' Guide* bör man ta hänsyn till fördelningsmönstret för de lokala betygen i ett försök att undvika orättvisor mot studenter vid överföring från en fågradig betygsskala till ECTS-skalan.¹⁰ Frågan återkommer även här i vad mån en överföring i enlighet med en mall kan vara att betrakta som en betygssättning, och det är därför helt nödvändigt med ett klarläggande av om regelsystemet för betyg ska gälla vid överföring i enlighet med mall eller om det ska betraktas som en administrativ åtgärd.

Det är också möjligt att komplettera vissa studenters betyg med ECTS-betyg, men inte andras. Karlstad universitet har beslutat att utländska studenter har rätt att få sina betyg översatta till ECTS.¹¹ Lunds universitet har beslutat att inresande utbytesstudenter får sina betyg överförda till ECTS-betyg. Mälardalens högskola ger målrelaterade ECTS-betyg (sic) till inresande utbytesstudenter, free movers och magisterstudenter. Örebro ger utbytesstudenter både svenskt betyg och ECTS-betyg, medan övriga studenter enbart får svenskt betyg.¹² En annan möjlighet är att studenter på vissa kurser har denna rättighet, men inte studenter på andra kurser, vilket då bör framgå av kursplanen (denna regel finns i Lund). Detta möjliggör hänsyn till de examinationsformer som finns på respektive kurs. Dessutom är behovet av få kompletterade ECTS-betyg olika för olika studentgrupper, beroende på hur internationaliserad utbildningen och arbetsmarknaden är. Ett alternativ, som också möjliggör hänsynstagande till utbildningarnas karaktär, är att överföra betyg enligt en mall på vissa kurser och använda en parallell betygssättning på andra kurser.

Om man ska följa förslaget i utredningen *Högre utbildning i utveckling – Bolognaprocessen i svensk belysning* att alla studenter ska ha rätt att få sina betyg överförda till ECTS om de begär det, krävs regler för när studenten ska begära detta (exempelvis två veckor innan examination). Om studenter har rätt att begära en parallell betygssättning med ECTS efter att ordinarie betyg är satt, kan det orsaka stora merkostnader i form av extra arbetstid för en ny bedömning. Däremot är det inga problem att komplettera betyg i efterhand med hjälp av en mall.

Om den tvågradiga betygsskalan bibehålls för vissa utbildningar, kan även de betygen kompletteras med ECTS-betyg enligt en mall. Eftersom det är omöjligt att rangordna de godkända studenterna i en tvågradig betygsskala, rekommenderar *ECTS Users' Guide* att man enbart markerar godkända studenter med "Pass" och dessutom förklarar betygsskalan i informationen till inkommande studenter¹³.

Förslag till beslut

Med anledning av det stora utvecklingsarbete som pågår med att Bolognaanpassa kurser och program, anser arbetsgruppen att det är olämpligt att genomföra ytterligare en stor reform samtidigt med denna. Arbetsgruppen föreslår därför att Göteborgs universitet tills vidare behåller det betygssystem och den betygsskala som föreskrivs i högskoleförordningen (VG-G-U). Undantag från betygsskalan bör precis som nu kunna ges för exempelvis

¹⁰ *ECTS Users' Guide* s 16

¹¹ <http://www.kau.se/omuniversitetet/internationalt/ects.lasso>, 2006-10-20

¹² Henriksson, Ann-Sofie, m fl, 2006

¹³ *ECTS Users' Guide* s 15f

verksamhetsförlagd utbildning, utbildningar med annan nationell tradition och kurser där examination enbart sker i form av seminarier, laborationer, etc. Diskussionen om betygsskala bör dock fortsätta under de kommande åren. Arbetsgruppen anser att Göteborgs universitet på sikt bör införa en månggradig betygsskala inom ett målrelaterat betygssystem som huvudalternativ.

Arbetsgruppen föreslår vidare att varje fakultetsnämnd ska få rätt att besluta om a) studenter ska få sina betyg överförda till ECTS-betyg genom en mall, b) studenter ska få ECTS-betyg genom dubbel betygssättning, eller c) studenter inte ska få sina betyg kompletterade med ECTS-betyg. Anledningen till att detta bör delegeras till fakultetsnämnds nivå, är att behov och tradition skiljer sig mycket åt mellan de olika utbildningsområdena. Det ska framgå av kursplanerna vilket alternativ som tillämpas i respektive kurs. Om studenten måste lämna in en begäran för att få sitt betyg överfört/få ett betyg enligt en parallell betygsskala, ska det i kursplanen framgå när och till vem en sådan begäran ska lämnas in.

En utgångspunkt för arbetsgruppen har varit att använda klart definierade begrepp. Arbetsgruppen föreslår att vi vid Göteborgs universitet alltid bör använda den beskrivning av ECTS-skalan som finns i *ECTS Users' Guide* (för att undvika förvirring). ECTS-skalan på Göteborgs universitet ska alltså innebära en betygsskala i ett relativt betygssystem. Om det idag förekommer att examinators sätter eller överför betyg till ECTS-skalan utifrån andra principer, föreslår arbetsgruppen att en anpassning görs till ovanstående.

Referenser

Dahlgren, L-O. Fejes, A. 2005, *ECTS-skalan – Att mäta eller mota lärande*. Pedagogisk Forskning i Sverige. Vol 10, Nr 4

ECTS Users' Guide. European Credit Transfer and Accumulation System and the Diploma Supplement, 2005, Directorate-General for Education and Culture

Frejes, A m fl, "Promoting learning and prohibiting learning? The illusion of comparability through a common grading scale", föredrag vid konferensen "ECTS and assessment in higher education", Umeå, juni 2006

Henriksson, Ann-Sofie, m fl, 2006, *ECTS betygssystem vid Uppsala universitet – en problematisering*, diskussionsunderlag vid Uppsala universitet, 2006-05-10

<http://www.kau.se/omuniversitetet/internationellt/ects.lasso>, 2006-10-20

Högre utbildning i utveckling – Bologna processen i svensk belysning, Ds 2004:2

Miller, C & Parlett, M. 1974, *Up to the Mark. A Study of the Examination Game*. London: Society for Research into Higher Education

Nordling, Anna, 2004, *ECTS – att sätta eller översätta betyg. Perspektiv på förslaget till ett nytt betygssystem*, anförande vid Göteborg universitets Bologna konferens, Göteborgs universitet, 2004-06-11

Ny värld – ny högskola, regeringens proposition 2004/05:162